

Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec

Domov seniorů Jindřichův Hradec

Vám představuje

Projekt: Okolo Hradce II.

KLÁŠTER u Nové Bystřice

—

NOVÁ BYSTŘICE

... opět vyjíždíme za dalším dobrodružstvím a rádi vám budeme vyprávět, kde jsme byli a co všechno jsme zjistili ...

Navštívili jsme velice zajímavé místo – obec Klášter u Nové Bystřice.

Trojí pramen v Klášteře u Nové Bystřice

Kláster u Nové Bystřice foto: Chmee2

Při bloudění půvabnou „Českou Kanadou“ můžeme s překvapením narazit na stavbu rozměrného kostela, který bez dalších souvislostí stojí u rybníka. Kde se v takové pustině kostel, původně dokonce s klášteřem a farou, vzal?

Ve staré legendě se říká, že zakladatel bratří paulánů, sám sv. František z Pauly, přikázal svým spolubratrům, aby založili svůj klášter také v Čechách. Měli se usadit tam, kde uvidí tři staré stromy a poblíž nich tři prameny. To je docela dobrá geomantická objednávka. Dva mniši proputovali celé Čechy, ale podobné místo nemohli najít. Až když se vraceli, našli na samých hranicích země tři statné lípy. Jistě se

zaradovali, ale radost je brzy přešla. Tři prameny tu nebyly. Zoufalí pauláni se uchýlili k osvědčenému prostředku – spolehli se na milost Boží. Začali se s pokorou modlit a stal se zázrak - v místě pozdějšího kostela vytryskly tři prameny, které brzy dostaly pověst zázračných. Protože sem chodilo mnoho lidí, v roce 1493 zde řád paulánů postavil první budovu.

Kláster byl několikrát vypálen a nakonec zůstal opuštěn až do roku 1626. Po bitvě na Bílé Hoře se do poničeného kláštera mniši vrátili. V roce 1626 sem Adam Pavel Slavata, pán na Bystřici, povolal řeholníky až z Burgundska a nechal tu vystavět kostel s klásterem znovu, podle plánů, které pravděpodobně vypracoval architekt české protireformace Francesco Caratti, stavitelem byl další Ital, Giovanni Domenico Orsi.

Adam Pavel Slavata byla zvláštní osobnost. Celý svůj život věnoval zvelebování novobystřického a hradeckého panství. Novou Bystřici si obzvláště zamiloval, a přestože byl po smrti podle rodinného zvyku pohřben v Jindřichově Hradci, rozšířila se pověst, že se v Nové Bystřici rozhodl zanechat to nejcennější - svoje srdce. To se potvrdilo roku 1997, kdy bylo srdce Adama Pavla Slavaty nalezeno v dřevěné skřínce ve zdi novobystřického kostela.

Za josefínských reforem byl klášter zrušen, tak jako mnoho jiných. Zanikla klášterní knihovna i mnohé z jeho zařízení. Samotné klášterní budovy obdivovali turisté ještě v padesátých letech 20. století, pak byly nelítostně zbořeny. Zůstal jen kostel, bylo v něm vojenské skladiště, ostatní historické klášterní budovy byly v 50. letech 20. století nelítostně armádou srovnány se zemí. Před průčelím kostela však dodnes volně vytékají prameny vody. Zázrakem vytrysklé, podávají své svědectví navzdory času.

Dočetli jsme se tedy a také jsme slyšeli, že léčivé prameny mají zázračnou moc. Voda prý od samého počátku, až dodnes uzdravila zástupy nemocných. Zajímavostí je i zmínka o tom, že kostel je jako jeden z mála postaven a oltářem směřován k západu a ne k východu. Je to prý právě z důvodu vytékajícího jednoho z pramenů přímo pod kostelem.

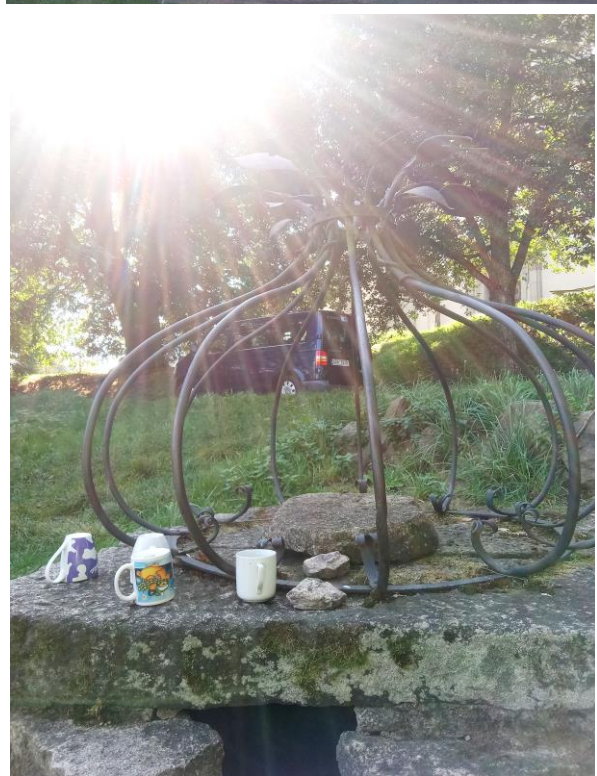

... na fotografiích můžete vidět i zmiňované lípy, které jsou památkově chráněné a které jsou neskutečně nádherné. Jsou to tak krásné stromy, které by měl každý vidět na vlastní oči, aby mohl vnímat a cítit jejich moc a sílu.

Celé místo je tak mystické, že se cítíte jako v jiném světě...

*... slunečními paprsky prosvícené
místo u studánky ...*

... léčivou vodu zázračných pramenů jsme také ochutnali a pak už jsme se museli s tímto zajímavým místem rozloučit a směřovat dál...

NOVÁ BYSTŘICE

znak města

logo města

Nová Bystřice je město s přibližně 3 300 obyvateli, které leží na území přírodního parku Česká Kanada u hranice s Rakouskem v nadmořské výšce 590 metrů. Často je také označováno jako brána České Kanady.

Novobystřicko je díky krásné přírodě se spoustou rybníků a lesů naprosto ideálním místem pro cykloturistiku, pěší turistiku nebo sběr hub a jiných lesních plodů. Kromě bezcílných toulek po okolí můžete využít také několik tematických stezek či naučných tras.

Zažijete toho u nás ale mnohem víc! Při romantické projížďce historickou párou se úplně vrátíte v čase, Veteran Muzeum vás zase vezme do světa amerických předválečných automobilů a v pivovaru ochutnáte vynikající místní pivo. Máme zde také výstavní síň na radnici, soukromý zámek, šatlavu v bývalé budově okresního soudu, židovský hřbitov, zaniklou vesnici Mnich, muzeum úzkokolejky, zbytky městského opevnění s bývalým vodním příkopem a několik přírodních zajímavostí.

V průběhu roku pořádáme také spoustu kulturních akcí - besedy, divadelní představení pro děti i pro dospělé, letní kina, koncerty známých kapel, hororové prohlídky městem, zábavy, vernisáže nebo třeba Běh Českou Kanadou, známou sportovní akci. Zkrátka - nudit se u nás určitě nebudete.

HISTORIE MĚSTA

První zmínka o Bystřici (tehdy ještě Vistritz) pochází již z roku 1175, což z tohoto města činí nejstarší sídlo v okrese Jindřichův Hradec. Osada Vistritz byla součástí raabského panství v Dolních Rakousech. Po vymření hrabat z Raabsu patřila oblast rodu Zöbingů, kteří ve Vistritzu nechali postavit největší rotundu ve střední Evropě.

Další bystřický pán, Vilém z Landštejna, rebeloval proti Janu Lucemburskému - ten v roce 1318 celé panství vyplnil, čímž způsobil lokální hladomor. Vilém z Landštejna ale později zcela obrátil a stal se královým rádcem.

Roku 1381 se Bystřice stala majetkem rodu Krajířů z Krajku. Za husitských válek byl pánem Bystřice věrný katolík Lipold z Krajku. V roce 1420 Bystřici dobyl a vypálil Jan Žižka, poměrně brzy ale byla znovu vystavěna a pojmenována Nová Bystřice.

Krajíři z Krajku vymřeli v roce 1575 po meči a zadlužené panství se vystřídal v rukou Lobkowitzů a Kinských. Roku 1615 panství koupila hraběnka Lucie Otýlie z Hradce, která ho poté odkázala svému synovi Adamu Pavlu Slavatovi. Za něho nastal absolutně největší rozvoj bystřického panství.

Po vymření Slavatů se až do zrušení panské správy majitelé novobystřického panství rychle střídali. V roce 1785 Josef II. zrušil paulánský klášter v Klášteře, který v roce 1493 založil paulánský řád. O více než 100 let později sem byla přivedena úzkorozchodná dráha z Jindřichova Hradce.

Těsně před začátkem druhé světové války, v roce 1938, zde byli nadšeně přivítáni Němci a „Neubistritz“ se stala okresním městem. Osvobozena byla dne 8. května 1945, o několik dní později byli původní obyvatelé vysídleni a nastal příliv českého obyvatelstva.

PAMÁTKY A ZAJÍMAVOSTI V NOVÉ BYSTŘICI

VETERAN MUZEUM

- Vídeňská 136, 378 33, Nová Bystřice

Muzeum veteránů je první a největší muzeum amerických předválečných automobilů v České republice, které bylo vybudováno v prostorách bývalé textilní továrny. Sbírá více než 50 vozů v devíti tematických sálech - sportovní automobily, sál 20. a 30. nebo 50. a 60. let, Fordova linka, depozitum nebo třeba Lincoln Land. Ocitnete se v dobách, kde automobily dělaly první krůčky, v časech hojnosti a ohromných karoserií i v éře rychlých sportovních aut. Muzeum vám nabídne cestu časem - pohled do minulosti se snahou zachytit ten obrovský skok, které toto odvětví za posledních sto let udělalo. Budete vnímat atmosféru s vůní prachu, benzínu a divokého západu, necháte se vtáhnout do večerní atmosféry před svítícím Manhattanem let padesátých nebo se stanete součástí hippie doby let sedmdesátých. V každém sále si můžete odpočinout v pohodlných křeslech a na závěr si dát lahodnou kávu v kavárně, zatímco si vaše ratolesti pohrají v dětském koutku.

PIVOVAR NOVÁ BYSTŘICE

- Vídeňská 136, 378 33, Nová Bystřice

Novobystřický pivovar se nachází přímo v areálu Muzea veteránů a navazuje na tradici vaření piva v Nové Bystřici, kdy v roce 1482 obdrželi mílové právo při vaření piva bystřičtí měšťané od své vrchnosti Wolfganga Krajíře z Krajku. Pivovar byl znovu založen v roce 2017 a vaření piva bylo obnoveno na jaře 2018. Piva plzeňského typu se vaří dvourmutově se spodním kvašením. Speciály jsou kvašené svrchně. K vaření se používají české slady a nejvyšší žatecký chmel. Piva jsou nefiltrovaná a nepasterizovaná, díky čemuž v nich zůstanou všechny živé kultury a vitamíny, které jsou blahodárné pro tělo.

ŠATLAVA

- Mírové náměstí 59, 378 33, Nová Bystřice

Objekt šatlavy se nachází v renesanční budově bývalé městské radnice a okresního soudu, která pochází z roku 1636. Budova se sídlem primátora a

magistrátu, pak úřadem městského rychtáře, později starosty a jeho úřadu zde fungovala s určitými přestávkami až do roku 1850. V této době za Rakouska-Uherska přesídlil úřad starosty do zakoupeného domu č. 79 u hasičské zbrojnice. Uvolnil tak prostory pro nově zřízený okresní soud v Nové Bystřici.

Po provedených stavebních úpravách začaly sloužit úřední místnosti i čtyři vězeňské cely od 10. června 1850 okresnímu soudu. Obvod okresního soudu v Nové Bystřici tvořilo celkem 36 katastrálních obcí se 14 864 obyvateli. Trestně příslušný byl okresní soud pro projednávání přestupků, pokud nebyly přikázány obecní policii nebo jiným orgánům veřejné správy, napomáhal při vyšetřování zločinů a přečinů. Ukládal tresty do šesti měsíců vězení a pokuty do 500 zlatých. Soud vedl pozemkové knihy o nemovitostech ve svém obvodu a prováděl civilní řízení (spory, pozůstalosti, opatrovnictví, dobrovolné rozvody...). V případech provinilců se jednalo většinou o zloděje, pytláky, tuláky, žebráky, pašeráky, dlužníky nebo osoby určené k postrku.

U přečinů, zločinů a hrdelních zločinů zde byli jejich pachatelé umísťováni dočasně po dobu vyšetřování nebo do doby předání soudu vyšší instance tak, jako to bylo třeba v případě Jindřicha Gablera z Rottalu v roce 1875.

Příběh jeho zavražděné manželky Marie si můžete poslechnout z audio záznamu přímo v šatlavě po zmáčknutí tlačítka na zdi, samotného Jindřicha pak dokonce v prostřední cele najdete.

ZANIKLÁ VESNICE MNICH

- směr golfové hřiště

Zaniklá vesnice Mních se nachází asi dva kilometry za Novou Bystřicí směrem na golfové hřiště. Důležitým pramenem pro tuto oblast je písemná zpráva z 18. dubna 1175, kdy hrabě Konrád II. z Raabsu věnoval ze svého majetku johanitským mnichům třicet lánů nevymýcené lesní půdy a jeden dvůr na potoce Vistricz (Bistricz). Johanité začali s kácením přidělených lesů a nedaleko Bystřice si vystavěli mnišskou celu, která byla časem přestavěna na jednolodní románský kostel sv. Jana Křtitele zakončený apsidou. Ten i přes řadu změn zůstává do poslední chvíle své existence dominantou lokality. Podle pověsti získala vesnice název od mnichů, kteří se zasadili o její vznik.

Když v září roku 1420 obléhal Jan Žižka Bystřici, kterou po krátké době dobyl a vypálil, újmu utrpěl také Mních, přesto se pak oběma místům podařilo napravit napáchané škody a existovat dál.

Plynula staletí, střídaly se generace za generací a Mních se postupně rozrůstal o nové příbytky a obyvatele. Lokalita byla před 2. světovou válkou běžnou

vesnicí v česko-rakouském pohraničí, existovala zde třeba hasičárna, hospoda, kostel i německá jednotřídka. Na sklonku války bylo v Mnichu 73 domů a 308 německy mluvících obyvatel.

Když bylo 8. května 1945 vyhlášeno v Evropě příměří, začaly vítězné velmoci rozhodovat o osudech poražených. Na našem území bylo československou vládou nařízeno vysídlení sudetských Němců pryč z naší země. V okrese Jindřichův Hradec byl Mnich vysídlen jako první - tehdejší obyvatelé museli navždy opustit své domovy během pouhých 30 minut. Místo původního obyvatelstva sem pak přišli noví osídlenci, ale těm vzalo získané domovy rozhodnutí komunistické vlády z roku 1951 o vystěhování obyvatel a vytvoření strážného pohraničního pásma.

Za datum zániku Mnichu se tak považuje rok 1952. Zdejší kostel sv. Jana Křtitele byl srovnán se zemí o tři roky později.

Když se po Mnichu projdete dnes, ještě stále uvidíte torza domů, opuštěné kamenné sklepy, staré rezavé hrnce a při dobrém čtení v terénu třeba i zbytky základů kostela nebo hřbitova.

ŽIDOVSKÝ HŘBITOV

- směr Jindřichův Hradec

Židovský hřbitov byl založen v letech 1878/1879 a byli zde pochováváni i židé ze sousedních dolnorakouských obcí (Litschau, Heidenreichstein a Schrems). Dříve se zde nacházela obřadní síň a byt hrobníka, dnes tady najdeme cca 86 náhrobků, nejstarší z roku 1880, nejmladší pak z roku 1934. Některé jsou velké a zdobené, ty patřily například rodině Podzahradskey, jiné malé a nenápadné (děti nebo polští židovští uprchlíci z Haliče). Ze známějších novobystřických židů jmenujme jména jako Wurmfeld, Popper, Pachner, Sametz, Fried, Weiss či Spiegel.

První větší záznamy o židovské komunitě v Nové Bystřici pocházejí z roku 1848, kdy do města začínají přicházet celé rodiny. V letech 1860-1904 zde dokonce existovala židovská škola, kde mj. vyučoval rabín Hermann Steiner - ušlechtilý, zbožný a velice vzdělaný muž (zemřel v roce 1922 a je spolu s manželkou pochován na novobystřickém židovském hřbitově).

Tzv. kultovní izraelské společenství bylo v Nové Bystřici založeno roku 1893 Gustavem Weissem (do té doby spadali místní židé pod Staré Město pod Landštejnem). Představenými kultovní obce byli např. Ludwig Beer a Viktor Katz. Mezi živnosti, které místní židé provozovali, jmenujme na prvním místě pálení a šenkování alkoholických nápojů, které v tehdejší Mlýnské ulici

provozoval Wolf Podzahradsky. V nedalekém Praunšláku pálila lihové nápoje také rodina Friedova. Židovští podnikatelé se uplatnili i ve zdejším textilním průmyslu - Ludwig Beer vlastnil mechanickou pletárnu, firma Popper a syn tkalcovnu a firma Wurmfeld továrnu v Albeři.

Za zmínku stojí také Ludwig Podzahradsky, syn již zmiňovaného Wolfa, který roku 1900 poskytl 10 000 zlatých na založení studentské nadace, poskytující každoročně stipendium jednomu chudému studentovi židovského a jednomu chudému studentovi křesťanského původu. Jelikož mezi křesťany bylo chudých studentů více, obdrželi většinou obě dvě stipendia.

30. září 1939 bylo izraelitské kultovní společenství oficiálně zrušeno a dům rabína a židovský templ byl stejně jako židovský hřbitov zabrán. Firmy Wurmfeld a Beer byly náhle spravovány německoříšským komisariátem. Jaký přesně byl další smutný osud novobystřických židů se nám vzhledem k absenci potřebných materiálů nepodařilo zjistit. Tehdejší novobystřický starosta však v dopise nadřízeným orgánům sděluje, že *„prchající židé si vše vzali s sebou a z cenností už zde nic není“*, ale kdo ví, jak to všechno vlastně bylo... Dnes si jejich život v našem městě a okolí můžeme připomenout pouze procházkou na starý židovský hřbitov.

KOSTEL SV. PETRA A PAVLA

- Vídeňská 5, 378 33, Nová Bystřice

Dominantou Mírového náměstí je kostel sv. Petra a Pavla. Základní kámen farního, od roku 1675 děkanského kostela, byl položen kolem roku 1335 a v polovině 14. století byl již zmiňován coby farní kostel, jemuž podléhaly osady Albeř, Artoleč, Peršlák, Braunšláky, Hradiště, o něco později také Dobrá Voda a Wurmanns, pozdější Blato. Z této doby pochází nástěnné malby na severní stěně presbytáře, který je zaklenut křížovou klenbou. Hlavní loď byla po úpravách asi v 17. století na jižní straně rozšířena o řadu bočních mezipilířových kaplí. Pod kostelem se nachází základy sakrální kruhové stavby o vnitřním průměru 13,5 metrů. Stáří základových zdí bývá odhadováno cca na 600 let. Kolem kostela se až do vlády Josefa II. nacházel první městský hřbitov, který byl od zámku oddělen vysokou zdí.

VÍTE, ŽE...

ve zdech bystřického kostela je uloženo srdce Adama Pavla Slavaty? Adam Pavel Slavata byl český šlechtic z rodu Slavatů, syn Viléma Slavaty a Lucie Otýlie z Hradce. Bystřice byla jeho srdcovou záležitostí a tak se po jeho smrti

rozšířila pověst o tom, kterak nechal svoje srdce uložit ve zdech kostela. To, že se nejedná o pověst, ale o skutečnost, se potvrdilo v roce 1997, kdy bylo šlechticovo srdce skutečně nalezeno v dřevěné skřínce ve zdi kostela.

VÝSTAVNÍ SÍŇ NA RADNICI

- Mírové náměstí 58, 378 33, Nová Bystřice

V otevírací době městského úřadu si návštěvníci mohou přijít přímo na radnici prohlédnout výstavní síň, která vznikla ve zrekonstruovaných prostorách úřadu. Možná si tam na chvíli budete připadat jako v kouzelném světě Harryho Pottera. Město Nová Bystřice totiž do této síně nechalo umístit úžasnou projekci - na krásném masivním dřevěném podstavci stojí skleněný obdélník, ve kterém se otáčí znak města. Jakmile projekci spustíte, z kouřového dýmu vystoupí do obdélníku Konrád Krajíř z Krajku, který v roce 1381 jako dvořan krále Václava IV. získal Landštejn a Bystřici, a poutavě - za doprovodu podmanivé hudby - vypráví o historii města. V trochu tajemném prostoru si mimo jiné můžete přečíst něco o historii města nebo radnice, prohlédnout si staré fotografie, opravdové brnění nebo třeba obraz Adama Pavla Slavaty.

KALOPANAX PESTRÝ

- městský park

Kalopanax pestrý patří mezi chráněné památné stromy České republiky. Najdete ho za kostelem sv. Petra a Pavla naproti zámku. Je vysoký přibližně 15 metrů, v obvodu kmene má 274 centimetrů a jeho stáří se odhaduje asi na 150 let.

MOROVÝ SLOUP

- Mírové náměstí

Morový sloup se Sousoším Nejsvětější Trojice stojí na Mírovém náměstí od roku 1676 jako poděkování za to, že ustal mor. Postavy jsou umístěny na toskánském sloupu - socha Nejsvětější Trojice, tzv. „Trůn milosti“. Jde o ikonografický typ, kdy postava Boha Otce drží v klíně ukřižovaného Boha Syna s holubicí, symbolizující Boha - Ducha svatého. Jiným typem je vyobrazení

Ježíše Krista, jak sedí po pravici Otce. Je tady ale ještě jedna zajímavost - na zadní straně postavy Boha Otce je vytesán reliéf Neposkvrněné, takže i zde se vlastně nachází Panna Marie a svým způsobem se jedná o mariánský sloup. Koncepce pomníku vychází zřejmě z vídeňské předlohy sloupu Am Hof: v nárožích vysokého hranolového soklu jsou osazeny čtyři menší postavy andělů. Autorem sochařských prací je zřejmě Z. Lichtenberg (podobnou úpravu má i sousoší ve Strmilově), který byl také činný i jako řezbář pro nedaleký paulánský kostel v Klášteře. Socha byla poničena požárem, znovu vystavěna a v roce 1837 restaurována a pozlacená k zažehnání cholery.

ÚZKOKOLEJKA A REGIONÁLNÍ ÚZKOKOLEJNÉ MUZEUM

UPOZORŮJEME CESTUJÍCÍ, ŽE VLAK AŽ DO ODVOLÁNÍ NEJEZDÍ!

- U Nádraží 381, 378 33, Nová Bystřice

Železniční trať Nová Bystřice - Jindřichův Hradec je úzkorozchodná regionální železniční trať o délce 33 kilometrů, která byla zprovozněna již v roce 1897. Díky úzkému rozchodu koleje (760 mm) a krásné přírodě České Kanady je velmi zajímavou a vyhledávanou turistickou atrakcí. Kromě klasického motorového vlaku se ve vybraných (především letních) měsících můžete svézt i historickou párou. Vráťte se tak v čase a bude to pro vás nádherný, neopakovatelný zážitek!

V železniční stanici Nová Bystřice, která je zároveň i konečnou stanicí úzkorozchodné železniční tratě, se také nachází regionální úzkokolejné muzeum. V přízemí nádražní budovy najdete autenticky zařízenou dopravní kancelář z období 1. republiky. V originálních vitrínách z 20. let 20. století je ve vedlejší místnosti instalována vlastní expozice, která ve fotografiích, dobových kartografických a písemných dokumentech zachycuje vývoj jindřichohradeckých a gmündských úzkokolejek a neúspěšné pokusy o jejich propojení. V další místnosti uvidíte tiskařský stroj na výroby Edmonsonových lepenkových jízdenek značky Goebel z roku 1895. Ve vstupním prostoru bývalé čekárny lze vedle vstupenek zakoupit rovněž jízdenky na parní i motorové osobní vlaky do Jindřichova Hradce. Vystaveny jsou zde také služební čepice drážních zaměstnanců a svítilny výpravčích z celého 20. století.

Druhá část expozice je umístěna v budově bývalé výtopny z roku 1897. Můžete si zde prohlédnout nákladní vozy a v zadní části pravé lodi výtopny je dílna, kde se prováděla běžná údržba vozů i lokomotiv. Na informačních tabulích se pak

seznámíte s historií vozového parku a se způsoby označování úzkorozchodných vozidel. K levé lodi výtopny přiléhá budova vodárny, která dosud slouží ke zbrojení parních lokomotiv vodou. V jejich přízemí je instalována expozice návštěidel.

ZÁMEK NOVÁ BYSTŘICE

- Mírové náměstí 1, 378 33, Nová Bystřice

Novobystřický zámek, původní hrad, bývá sice poprvé zmiňován v listině z roku 1341, ale jeho existence se předpokládá již ve 13. století. Původně nejspíš býval ze všech čtyř stran obehnan hlubokým příkopem a valy či hradbami. Nejstarší, dodnes zachovalou částí zámku budou spodní sklepy (dříve přízemí) na východní straně, jejichž zdi jsou 1,7 metru široké a zbytky obranné věže na druhém nádvoří se dvěma okny z 15. století (je zde několik starobylých kamenných šneků), ostatek pochází až z konce 16. a počátku 17. století.

Novobystřický zámek v dnešní podobě je renesanční stavbou z roku 1610-1611. Z náměstí je vidět pouze renesanční fasádu západního křídla zámku s balkónem v prvním poschodí. Z této strany byl zámek později přestavěn v raně klasicistním stylu a zvýšen o jedno poschodí. V letech 1602-1615 vlastnil panství Radslav Kinský ze Vchynic a Tetova. Po velkém požáru v roce 1607, kdy město a zámek zčásti lehly popelem, nechal zámek od základu znovu obnovit. Povolal stavební mistry z Lombardie, kteří postavili na druhém nádvoří na zachovalé přízemí dokonce dvě poschodí v tehdejší pozdní renesanci.

Nejokrasnější částí zámku se stala na východní straně přízemní kolonáda a nad ní arkáda se štíhlými jónickými sloupy v prvním patře - v 17. století se jim říkávalo altány. Na té straně zámku, kde jsou arkády, se nachází široký sál, sklenut podobně jako je tomu i u vedlejší komnaty a předsíně valenou klenbou s lunetami. Křídla, stejně jako věž, byla ozdobena napodobenou rustikou. Proč Radslav Kinský takto zvelebené panství prodal, roku 1615 Lucii Otýlii z Hradce není známo. Po požáru roku 1651 nechal Adam Pavel Slavata, syn Lucie Otýlie, zámek znovu vystavět. Koncem 17. století byly stěny zámku pomalovány červenými, spirálně rýhovanými sloupy, spočívajícími žlutými patkami na vysokých modrých podstavcích a v zámku se kromě jiného nacházel archiv, knihovna, sbírka nerostů, apotéka a zbrojnice. Z dalších zámeckých komnat lze zmínit například světnici Adamovu, Ferdinandovu a Leopoldovu, starou tabulnici, novou tabulnici, horní tabulnici panskou, horní tabulnici pro úředníky, kuchyň či spižírnu. V 17. století byl k bývalé věži přistavěn byt správce

zámku. Také uvnitř byl zámek vyzdoben nástěnnými malbami. Za Jana Jiřího Jáchyma Slavaty býval zámek dokonce v tak krásném stavu a tak honosně zařízen, že by jím podle Bohuslava Balbína „nemohl opovrhnout ani kníže a spatřit ho by pokládal za štěstí“.

Dokonce i po požáru roku 1691 byl zámek znovu vystavěn, ale po dalším ničivém požáru roku 1774 ho dokázala hraběnka Terezie z Trautmannsdorfu z finančních důvodů obnovit jen zčásti a na zimu raději jezdila do Vídně. Druhé patro starší části zámku už od té doby zůstalo neobydleno. Roku 1810 nechal tehdejší majitel panství František Loubal z neobydleného patra vytrhat mnoho železa pro nově zřízené hamry, v důsledku čehož se zdivo počalo trhat a roku 1843 bylo sneseno úplně. V druhé polovině 19. století se v zámku nacházela tkalcovská škola a byt jejího ředitele, mateřská škola a hospodářské úřady. Posledním majitelem byla od roku 1909 židovská rodina Bruna Kerna, majetek jim byl ale vyvlastněn.

Od 2. října 1914 do 15. listopadu 1918 byl v prvním poschodí zámku umístěn vojenský lazaret. Také československá vojenská posádka, čítající asi 800 mužů, pobývala v prosinci a lednu 1918-1919 na zdejším zámku. Roku 1924 byl proveden československou státní památkovou péčí stručný popis zámku, v němž se poukazuje zejména na jeho vnější vzhled, ozdobný sál ve východním zámeckém křídle a park s pěknými starými stromy a majitel je žádán, aby zámek, zámecký park i letní zámeček v Terezíně nad Albeří udržoval v dobrém stavu a změny prováděl pouze se svolením státního úřadu. O pět let později byl zámek uznán památkovým úřadem za historickou památku a současně byly v zámeckém objektu provedeny některé drobnější úpravy jako třeba položení parketových podlah či obnovení starých rokokových ornamentů.

Po roce 1945 přešel zámek pod národní správu československého státu a později byl využíván různými státními podniky jako např. strojní traktorová stanice nebo sklad obilí. Naposledy až do roku 1993 sloužil objekt jako sklad textilu socialistickému podniku Textil České Budějovice, který prováděl pouze udržitelné práce a rozsáhlou elektrifikaci z důvodu vytápění elektrickými akumulacími kamny, včetně instalace nákladového výtahu do renesančních kleneb. Potom byl zámek státem předán do užívání městu.

V 90. letech Město Nová Bystřice zámek prodalo soukromému vlastníkovi z Brna. Ten provedl v letech 1998-2008 opravy střech, komínů, oken, venkovních i vnitřních omítek i některých interiérů. V současné době je zámek ve vlastnictví jiného soukromého majitele a je příležitostně otevřen pro prohlídky a občas využíván pro různé kulturní akce.

Další památky a zajímavosti v Nové Bystřici:

- kostel sv. Kateřiny (Hradecká ulice)
- kašna se sochou sv. Lukáše (Mírové náměstí)
- dřevěné sochy z řezbářských sympozií (rozmístěny různě po městě a okolí)
- zbytky městského opevnění s bývalým vodním příkopem (ulice Na Hradbách)
- brána České Kanady (spodní část Mírového náměstí)

Zdroj: <https://www.novabystrice.cz/>

Druhou naší zastávkou byla nedaleká Nová Bystřice. Zaparkovali jsme na náměstíčku, které jsme si obešli a také jsme se seznámili s jeho bohatou historií.

K závěru každého našeho výletu patří vždy posezení u kafička s dobrým zákuskem. Na náměstíčku jsme tedy našli cukrárnu s příjemným venkovním posezením, ochutnali jsme i výbornou zmrzlinu.

*Prožili jsme krásné odpolední cestování a navštívili
jsme místa, na která budeme ještě dlouho
vzpomínat.*

Výlet byl moc hezký 😊